

Primož Dolenc
namestnik guvernerja

Banka Slovenije
Slovenska cesta 35
1505 Ljubljana
Slovenija

T 01 47 19 105
www.bsi.si

Vsem bankam in hranilnicam

Predsedniku uprave/vodji podružnice
Predsednici/predsedniku nadzornega sveta,
Službi notranje revizije – v vednost

Oznaka: 2.09.7-3/2026-14

Datum: 10. 02. 2026

Spoštovani predsednik uprave/vodja podružnice,

preteklo leto je zaznamovalo ohlajanje gospodarske rasti, predvsem zaradi upada investicij ob šibkem zunanjem povpraševanju in povečani negotovosti glede trgovinskih politik. Gospodarsko aktivnost je v takšnih razmerah v veliki meri ohranjala država z višjimi tekočimi izdatki in novim investicijskim ciklom. To je prispevalo k sektorsko raznoliki strukturi gospodarske rasti, ki je tako predvsem v drugem polletju odražala močno okrevanje gradbeništva ob še vedno šibki industrijski proizvodnji. V prihodnjem obdobju se ob podpori javnih investicij, zlasti iz sredstev EU, in postopnem izboljševanju razmer pri glavnih trgovinskih partnericah pričakuje krepitev gospodarske rasti, ki bo v letu 2027 postajala tudi bolj uravnotežena in vzdržna. Ker bodo demografski dejavniki in strukturno pomanjkanje delovne sile še naprej omejevali rast zaposlenosti, so obeti ključno odvisni od dviga produktivnosti, ki je pomembna tudi za omejevanje stroškovnih pritiskov in umirjanje inflacije proti ciljni ravni. Kljub pričakovanemu izboljšanju gospodarskega okolja ostajajo tveganja povišana in povezana z vztrajajočo negotovostjo trgovinskega in geopolitičnega okolja, omejenim prostorom delovanja fiskalne politike ter neugodnimi strukturnimi trendi.

Čeprav so sistemska tveganja slovenskega bančnega sistema v preteklem letu ostala stabilna, se je kakovost bančnih naložb ob zahtevnem mednarodnem gospodarskem okolju zmerno slabšala, predvsem pri izpostavljenostih predelovalnemu sektorju. Ne glede na to kazalniki kakovosti vaših portfeljev, solventnosti in likvidnosti še vedno kažejo ugodno sliko, ob visoki dobičkonosnosti bank pa pričakujemo preudarnost pri razporejanju dobičkov, ki bodo omogočali organsko rast regulatornega kapitala. S tem se krepi in ohranja odpornost bank, ki je potrebna za rast poslovanja, predvsem pa za absorpcijo morebitnih izgub zaradi tveganj iz nepredvidljivega makroekonomskega in geopolitičnega okolja.

V skladu z vsakoletno prakso vas tudi tokrat v tem pismu seznanjamo z aktualnimi tematikami na ključnih področjih. Poleg makroekonomskih gibanj in obetov izpostavljamo odzivanje denarne politike na trenutne razmere, oceno tveganj v bančnem sistemu, naše nadzorniške prioritete, naravnost makrobonitetne politike, predvsem pa se boste v prihajajočem letu soočili s ključnimi novostmi na zakonodajnem in poročevalskem področju ter na področju finančne in tehnične infrastrukture.

1. Makroekonomsko okolje

Preteklo leto je zaznamovalo ohlajanje gospodarske rasti, h kateremu je odločilno prispevalo krčenje gospodarske aktivnosti v prvem četrtletju, predvsem zaradi občutnega upada investicij. Ob vztrajno šibki rasti glavnih trgovinskih partneric in nizki izkoriščenosti proizvodnih kapacitet je investicijsko aktivnost podjetij dodatno zavrlo močno povečanje negotovosti glede prihodnjega razvoja trgovinskih politik. Povečana negotovost se je prenesla tudi na zaposlene v podjetjih izvoznega sektorja, pri katerih se je v prvem delu leta okrepil pesimizem glede prihodnjega zaposlitvenega statusa. To se je odrazilo v gibanju zasebne potrošnje, ki je kljub vztrajanju na razmeroma visokih ravneh kazala precejšnjo nestanovitnost med četrtletji in rasla opazno počasneje od realnega razpoložljivega dohodka. V takšnem okolju je gospodarsko rast pretežno ohranjala država, tako posredno prek večjih izdatkov za plače in njihovega vpliva na zasebno potrošnjo kot tudi neposredno z zagonom novega investicijskega cikla. Zadnje se je najbolj izrazito pokazalo v močnem okrevanju gradbene aktivnosti v drugem polletju. Nasprotno so se zahtevne razmere v izvoznem delu gospodarstva še naprej odražale v medletno nižji industrijski proizvodnji. Tovrstna neuravnotežena struktura gospodarske rasti se je odražala tudi na trgu dela, kjer je upad zaposlenosti v zasebnem sektorju delno blažilo dodatno zaposlovanje države.

Pričakujemo, da se bodo podobna gibanja ohranjala tudi ob prehodu v letošnje leto. V prvem polletju bo ostala poudarjena vloga države, predvsem prek investicij, ki jih bosta podpirala koriščenje sredstev EU v sklopu iztekajoče se sheme NGEU in učinek volilnega cikla. Podobni institucionalni dejavniki bodo vplivali tudi na državne izdatke v naših glavnih trgovinskih partnericah, zlasti v Nemčiji, kjer je za letos in naslednje leto pričakovano izdatno povečanje državnih investicij. To bo postopno krepilo izvozno povpraševanje v Sloveniji, kar bo, pogojeno z nadaljnjim zmanjševanjem trgovinske negotovosti, prispevalo tudi h krepitvi podjetniških investicij. Ocenjujemo, da bo ob tovrstnih dejavnikih rast BDP v obdobju 2026–2028 spet presegala dva odstotka, sprva predvsem kot posledica tehničnih učinkov in poudarjene vloge države, od leta 2027 pa bo gospodarska aktivnost tudi bolj uravnotežena in vzdržna, tako z vidika javnofinančnega kot zunanjetrgovinskega položaja.

Pri tem bo h krepitvi gospodarske rasti le deloma prispevalo večje zaposlovanje, saj ga bodo še naprej omejevali neugodni demografski trendi in strukturno pomanjkanje delovne sile. Napovedana rast BDP je tako močno pogojena z rastjo produktivnosti dela. Ta bo po pričakovanjih predvsem ciklične narave ter bo izhajala iz večje izkoriščenosti kapacitet in izzvenevanja negativnih učinkov presežnega zaposlovanja po pandemiji. Krepitev produktivnosti bo imela hkrati ključno vlogo pri blaženju vpliva razmeroma visoke rasti plač na stroške dela, cenovno konkurenčnost gospodarstva in inflacijske pritiske.

Inflacija je v letu 2025 znova presegla povprečje evrskega območja, predvsem kot posledica pospeška rasti cen hrane. K temu so prispevala globalna gibanja na trgih prehranskih surovin, višja davčna stopnja na izbrane izdelke in prenos rasti stroškov dela v cene predelanih živil. Visoki stroški dela so hkrati ohranjali povišano storitveno inflacijo. Letos pričakujemo, da bo vpliv teh dejavnikov postopno usihal, inflacija pa se bo v naslednjih letih približevala dvema odstotkoma. Tovrstna pričakovanja temeljijo na gibanjih uvoznih cen prehranskih izdelkov, ki kažejo znake stabilizacije, na izzvenevanju učinka višjih davkov na sladke pijače ter na pričakovani krepitvi gospodarske rasti, ki prispevala k bolj usklajenemu gibanju rasti plač in produktivnosti.

Kljub pričakovanemu postopnemu izboljševanju gospodarskega okolja ostajajo napovedi izpostavljene povišanim tveganjem iz zunanjetrgovinskega in geopolitičnega okolja ter vztrajnim domačim

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

strukturnim omejitvam. Čeprav doseženi dogovori med ZDA in posameznimi državami prispevajo k večji predvidljivosti zunanjega okolja, negotovost glede prihodnjega razvoja trgovinskih politik ostaja nad dolgoročnim povprečjem. Morebitno ponovno zaostrovanje trgovinskih pogojev bi v kombinaciji z vztrajajočimi geopolitičnimi napetostmi lahko zavrlo pričakovano okrevanje izvozne dejavnosti, zmanjšalo pretočnost in zanesljivost globalnih dobavnih verig ter posledično prek višjih uvoznih cen okrepilo inflacijske pritiske v domačem okolju.

Poudarjamo, da bi bilo pri tem blaženje učinkov tovrstnih šokov iz zunanjega okolja omejeno, saj se je ob močnem povečanju tekočega trošenja države v preteklem letu prostor za proticiklično delovanje fiskalne politike izrazilo zmanjšal, ranljivost gospodarstva v primeru uresničitve naštetih tveganj pa povečala. Poleg zunanjih dejavnikov in manjšega manevrskega prostora domače fiskalne politike bi lahko gospodarsko rast omejevala tudi počasnejša rast produktivnosti dela od pričakovane. Na to bi lahko vplivala struktura gospodarske rasti v preteklem desetletju, ki je večinoma slonela na cikličnih in delovno intenzivnih panogah, ter razmeroma šibka investicijska aktivnost podjetij.

2. Tveganja v bančnem sistemu

Sistemska tveganja slovenskega bančnega sistema so v preteklem letu ostala stabilna, z oceno med nizkim in zmerno povišanim tveganjem, medtem ko je odpornost bančnega sektorja na tveganja ostala visoka. Geopolitična tveganja in negotovosti glede prihodnje gospodarske rasti ostajajo v ospredju, kar se vse bolj odraža v kreditnem tveganju. Kljub nižanju obrestnih prihodkov, ki so z zamikom sledili zaostrovanju denarne politike v preteklih letih, dobičkonosnost bank ostaja na ugodni ravni.

Kakovost bančnih naložb se je lani ob zahtevnem mednarodnem gospodarskem okolju zmerno slabšala, zaradi česar smo že na začetku leta 2025 kreditno tveganje zvišali na zmerno, ob koncu leta pa tendenco sprememb v daljšem časovnem horizontu dvignili v naraščajočo. Proti koncu leta se je poslabšanje kakovosti naložb nekoliko vidneje odrazilo tudi v kazalnikih kreditnega tveganja, saj se je delež NPE v skupnem portfelju bank povečal na najvišjo raven v zadnjih nekaj letih. Povečan obseg NPE, predvsem v portfelju nefinančnih družb, je bil posledica težav v manjšem številu podjetij iz predelovalnih dejavnosti. Zato tudi v prihodnje velja naše opozorilo o pomembnosti skrbnega spremljanja dogajanj v dejavnostih, ki ostajajo najbolj izpostavljene negotovim razmeram v mednarodnem okolju. Po drugi strani so bili deleži NPE pri prebivalstvu kljub rastočim obsegom NPE lani stabilni, k čemur še naprej prispevajo ugodne razmere na trgu dela, dober finančni položaj gospodinjstev in primerni kreditni standardi. Slednji bodo ključni tudi v prihodnje, predvsem v primeru morebitnega poslabšanja gospodarskih razmer, zaradi česar je pomembno njihovo ohranjanje na ustrezni ravni.

Bančni sistem je v letu 2025 ustvaril nekoliko nižji, a še vedno nadpovprečno visok dobiček. Neto obrestni prihodki so se ob zniževanju obrestnih mer pričakovano zmanjšali, a ostali nad dolgoletnim povprečjem. Z zniževanjem obrestnih mer za vloge nebančnega sektorja, ki so med najnižjimi v evrskem območju, odvrčate varčevalce k vezavi njihovih prihrankov, še zlasti za daljše obdobje. Velik obseg vlog na vpogled ste tako še povečale in s tem ostale izpostavljene tveganju obsežnega odliva vlog v primeru nenadnega stresnega scenarija, ki je sicer manj verjeten. Nižje pasivne obrestne mere sicer omogočajo nižje obrestne odhodke, s čimer ohranjate razmeroma visok neto dohodek. K temu sta prispevala tudi povečanje neobrestnih prihodkov in stabilizacija neto obrestnega dela dohodka v drugi polovici leta 2025. Čeprav ste banke v drugi polovici 2025 povečale obseg neto oslabitev in rezervacij, te ostajajo glede na bruto dohodek razmeroma majhne, kar dodatno prispeva k ohranitvi visoke ravni dobička slovenskega bančnega sistema.

Bančni sistem je kljub nekoliko nižjim količnikom kapitalске ustreznosti, zabeleženim v tretjem četrtletju 2025, ohranil solidno solventnost. Pričakovano znižanje količnikov kapitalске ustreznosti v

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

preteklem letu je bilo posledica višje rasti tveganju prilagojene aktive v primerjavi z rastjo regulatornega kapitala. Ob dobri dobičkonosnosti v letu 2025 pričakujemo preudaren pristop pri razporejanju dobička, ki bo omogočal nadaljnjo organsko rast regulatornega kapitala. Ta bo zagotovila krepitev in ohranjanje odpornosti bank, potrebne za nadaljnjo rast poslovanja, ter absorpcijo morebitnih izgub zaradi tveganj, ki bi se lahko realizirala v še vedno nepredvidljivem makroekonomskem okolju. Tudi likvidnost bančnega sistema je ostala dobra, kljub njeni spremenjeni strukturi ob usmerjanju likvidnih sredstev v nakup dolžniških vrednostnih papirjev.

Kibernetsko tveganje v bančnem sistemu ostaja edino s povišano oceno s stabilno tendenco. Ocena tveganja ostaja povišana zaradi visoke ravni kibernetskih groženj, ki izhaja iz povišanega geopolitičnega tveganja.

3. Naši odzivi na aktualne razmere in trende

Denarna politika

V letu 2025 se je zniževanje stopnje inflacije nadaljevalo, kar nam je omogočilo nadaljnje postopno zmanjšanje stopnje restriktivnosti denarne politike. Obrestno mero mejnega depozita, ki najbolje odraža naravnost naše denarne politike, smo tako v prvi polovici leta znižali še za 100 bazičnih točk. Od junija 2025 je ostala obrestna mera mejnega depozita nespremenjena pri 2,0 odstotka. V Svetu ECB ocenjujemo, da se bo pri tej ravni obrestnih mer inflacija srednjeročno stabilizirala na ciljni dvoodstotni ravni.

O ustrezni naravnosti denarne politike se bomo še naprej odločali na podlagi podatkov in na vsaki seji posebej. Odločitve bomo sprejemali ob upoštevanju sprotnih podatkov, pri čemer bomo upoštevali nove gospodarske in finančne podatke, dinamiko osnovne inflacije ter moč učinkovanja naših ukrepov.

V letu 2025 se je bilanca Evrosistema nadalje postopno in predvidljivo zniževala tretje leto zapored. Skladno z zniževanjem bilance se je znižala tudi presežna likvidnost evrskega bančnega sistema. Z najvišje ravni 4.700 mrd EUR v novembru 2022 se je presežna likvidnost do konca 2025 znižala na 2.460 mrd EUR. Po internih projekcijah naj bi do konca letošnjega leta, ob nadaljnjem postopnem dospevanju vrednostnih papirjev iz portfeljev denarne politike, upadla na približno 2.000 mrd EUR.

Zniževanje bilance Evrosistema in presežne likvidnosti je potekalo brez posebnosti. Finančni pogoji so ostali relativno ugodni in odporni proti številnim makroekonomskim, trgovinskim in geopolitičnim negotovostim, ki smo jim bili priča v letu 2025. Ob upadajoči presežni likvidnosti se povečuje promet na denarnem trgu evrskega območja, obrestne mere denarnega trga pa ostajajo stabilne in ustrezno zasidrane blizu naših ključnih obrestnih mer. K temu prispeva tudi naš v letu 2024 prenovljen operativni okvir izvajanja denarne politike: ozek razpon med obrestno mero operacij glavnega refinanciranja in obrestno mero mejnega depozita na eni strani ter polna dodelitev na naših operacijah refinanciranja ob širokem naboru kolaterala na drugi strani omejujeta volatilnost obrestnih mer in zagotavljata, da bo presežna likvidnost ostala prilagojena povpraševanju bank. Z zniževanjem presežne likvidnosti pričakujemo, da bodo banke evrskega območja v večji meri začele črpati naše operacije refinanciranja. Ob tej priložnosti želimo ponovno poudariti, da gledamo na črpanje operacij refinanciranja kot na integralni del upravljanja likvidnosti bank.

Sodelovanje na operacijah refinanciranja zahteva ustrezne tehnične in operativne zmogljivosti (npr. predhodno mobilizacijo zavarovanja) ter zadostno seznanjenost bank z relevantnimi pogoji in postopki sodelovanja. Pričakujemo, da boste banke v letu 2026 okrepile svojo operativno pripravljenost tako, da boste preizkusile svoj dostop do standardnih operacij refinanciranja, zato vas vabimo, da vsaj enkrat v

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

letu sodelujete pri redni operaciji po lastni izbiri (bodisi na operaciji glavnega refinanciranja ali na trimesečni operaciji dolgoročnejšega refinanciranja).

Mikrobonitetni nadzor

Na podlagi ocene tveganj bančnega sistema in posameznih bank smo osvežili srednjeročne nadzorniške prioritete. Te so usklajene na ravni Enotnega mehanizma nadzora ter jih bomo smiselno in sorazmerno upoštevali tudi za vse banke pod našim neposrednim nadzorom.

Prvi sklop prednostnih nalog nadzora je krepitev odpornosti bank na geopolitična tveganja in makrofinančne negotovosti. Aktivnosti nadzora bodo v tem delu usmerjene v pregled kreditnih standardov s poudarkom na novih posojilih, vključno z oceno prakse in standardov bank pri oblikovanju cen posojil. S ciljem zagotavljanja ustrezne kapitalizacije in izračuna minimalnih kapitalskih zahtev v skladu s CRR 3 bomo pregledali izračun tveganju prilagojene aktive po standardiziranem pristopu. Še naprej ostaja prioriteta upravljanje podnebnih in okoljskih tveganj, kjer se bomo osredotočili na učinkovitost upravljanja ter odpravo pomanjkljivosti v bankah, ki izhajajo iz tematskega pregleda in podnebnega stresnega testa. Še naprej bomo spremljali, v kolikšni meri banke izpolnjujete zahteve po razkritju v okviru tretjega stebra, ki se nanašajo na okoljska, socialna in upravljavka vprašanja.

Drugi sklop prednostnih nalog nadzora je krepitev operativne odpornosti bank in spodbujanje zmogljivosti bank na področju informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT). Aktivnosti nadzora bodo usmerjene v pregled sposobnosti bank, da preprečijo motnje, vzdržujejo delovanje in okrevajo po motnjah pri kritičnih operacijah in storitvah. Nadzor bo aktivnejši pri bankah, ki izkazuje pomembne pomanjkljivosti na področju IKT-varnosti, kibernetske odpornosti in zunanjega izvajanja IKT. Izvedli bomo preglede upravljanja tveganj s tretjimi ponudniki v skladu z novimi zahtevami DORA ter upravljanje sprememb v IKT-sistemih. Pri izbranih bankah bomo pogledali penetracijsko testiranje na podlagi groženj, da se ugotovijo ranljivosti v bankah in izboljša njihova odpornost glede kibernetske varnosti. Predvidena je analiza odvisnosti bank od ponudnikov storitev v oblaku, da se oceni njihova pripravljenost na morebitne motnje storitev. S ciljem odprave pomanjkljivosti bomo nadaljevali s pregledi na področju agregiranja podatkov in poročanja o tveganjih.

Pomemben vidik delovanja bank postaja uporaba novih tehnologij, zlasti umetne inteligence. Na tem področju bodo naše aktivnosti usmerjene predvsem v krepitev razumevanja, v kolikšni meri in kako banke nove tehnologije uporabljate v svojih procesih.

Nadzorniška prioriteta ostaja učinkovito izvajanje ukrepov za preprečevanje pranja denarja in financiranje terorizma (PPDFT) ter spoštovanje veljavnih omejevalnih ukrepov. Z vidika PPDFT nadzora je v letu 2025 začel z operativnim delom EU organ za PPDFT (t. i. AMLA), ki bo od leta 2028 neposredno nadziral 40 visoko tveganih finančnih institucij v EU. V ta namen je AMLA že pripravila osnutek tehničnih standardov (i) za metodologijo za oceno PD/FT tveganj finančnih institucij s strani nacionalnih nadzornikov in (ii) za izbor neposredno nadziranih finančnih institucij s strani AMLA. Končno besedilo tehničnih standardov bo sprejela in objavila Evropska komisija. Hkrati AMLA pripravlja več podzakonskih aktov (tehničnih standardov, smernic), ki bodo dopolnjevali AML zakonodajni paket EU z vidika izvajanja obveznosti zavezancev. Priporočamo, da banke še naprej spremljate javna posvetovanja in objave v zvezi s pripravami teh podzakonskih aktov.

Makrobonitetna politika

Ocenjujemo, da makrobonitetni instrumenti prispevajo k doseganju ustrezne ravni tveganj in odpornosti bančnega sistema. V Banki Slovenije ohranjamo preventivno naravnost makrobonitetne politike. S kombinacijo različnih instrumentov prispevamo h krepitvi odpornosti bančnega sistema ter

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

preprečevanju kopičenja tveganj in njihovega prenosa v širše gospodarstvo. V luči vztrajajočih makrofinančnih negotovosti je ključno, da kapitalski blažilniki, zlasti proticiklični kapitalski blažilnik z vzpostavljeno pozitivno nevtralno stopnjo, zagotavljajo ustrezno odpornost na morebitne negativne šoke iz zunanjega okolja.

Makrobonitetne omejitve kreditiranja prebivalstva so še naprej namenjene zmanjševanju kreditnega tveganja bank in spodbujanju vzdržnega zadolževanja gospodinjstev. Ob lanski oceni instrumenta smo ugotovili, da ste banke, ob sicer nekoliko povečanem obsegu posojil odobrenih gospodinjstvom, v glavnem skladne z našimi omejitvami. V Banki Slovenije smo decembra preverili tudi ustreznost zneska minimalne kreditne sposobnosti potrošnika, ki za zdaj ostaja nespremenjen.

Delovanje makrobonitetnih instrumentov bomo tudi v prihodnje periodično ocenjevali in jih po potrebi prilagodili.

4. Spremembe v zakonodajnem in poročevalskem okviru ter na področju finančne infrastrukture

Poenostavitev evropskih bančnih pravil

Leto 2025 so zaznamovale aktivnosti različnih EU institucij za poenostavitev bančnih pravil. Objava Konkurenčnega kompasa za EU s strani Evropske komisije januarja 2025 je spodbudila razmišljanje ECB in EBA, kako doseči večjo učinkovitost regulativnega, nadzorniškega in poročevalskega okvira ter tako prispevati k večji konkurenčnosti bank in realnega gospodarstva v EU.

EBA je oktobra objavila [Poročilo o učinkovitosti regulativnega in nadzorniškega okvira](#), v katerem je nanizala 21 priporočil za poenostavitve v zvezi s pripravo regulativnih produktov (smernic in priporočil ter regulativnih in izvedbenih tehničnih standardov), poročevalskimi zahtevami za banke, svojim prispevkom k celovitemu EU regulativnemu okviru in notranji organizaciji. V delovnem načrtu za leto 2026 je EBA predstavila tudi konkretne aktivnosti za udejanjenje nekaterih od omenjenih priporočil, ki so bolj kratkoročne narave (npr. za področje kreditnega tveganja in notranjega upravljanja).

Tudi ECB je intenzivno pristopila k aktivnostim za večjo učinkovitost nadzorniškega okvira – povzetek teh aktivnosti je bil objavljen decembra v poročilu [Poenostavitev nadzora, ohranjanje odpornosti](#). Gre za izboljšanje procesov nadzorniškega odločanja, racionalizacijo nadzora uporabe notranjih modelov v bankah, izboljšave pri stresnih testih, optimizacijo postopkov odločanja v zvezi s kapitalskimi instrumenti, racionalizacijo poročevalskih zahtev ter večjo učinkovitost pri opravljanju pregledov poslovanja bank. Hkrati s tem poročilom je Svet ECB objavil svoja [priporočila za poenostavitev bančnih pravil v EU](#), ki se nanašajo na področja regulative, nadzora in poročanja ter med drugim vključujejo predloge za poenostavljeno kapitalsko strukturo, uvedbo enostavnejšega bonitetnega režima za manjše banke ter dokončanje unije prihrankov in naložb, vključno z dokončanjem bančne unije.

Priporočila tako EBA kot ECB so usmerjena v poenostavitev bančnih pravil, ki pa ne smejo zmanjšati odpornosti evropskega bančnega sektorja. Mnoga od teh priporočil zahtevajo spremembo zakonodaje, zato trenutno še ni jasno, v kakšnem obsegu in kako bodo implementirana v praksi. Bodo pa predmet presoje s strani Evropske komisije, ki naj bi do konca letošnjega leta pripravila poročilo o stanju evropskega bančnega sistema in podala predloge za morebitne zakonodajne spremembe.

Spremembe nacionalne bančne zakonodaje

➤ *Zakon o centralnem kreditnem registru (ZCKR-1)*

Sprejet je bil nov Zakon o centralnem kreditnem registru (ZCKR-1), ki je začel veljati 19. 12. 2025 in prinaša novosti in spremembe za vse člane sistema izmenjave informacij, tudi banke. Pomembnejše novosti so: avtomatiziran dostop do SISBON; obveščanje kreditorejmalcev – fizičnih oseb (banke morajo kreditorejmalca v 30 dneh obvestiti o vpisu zamude ali izvršbe v SISBON, obveznost obveščanja velja takoj ob uveljavitvi zakona); redna revizijska poročila (vsi člani SISBON morajo Banki Slovenije na tri leta predložiti revizijsko poročilo o izpolnjevanju tehničnih pogojev in varnostnih zahtev za članstvo v SISBON in SISBIZ, Banka Slovenije bo v šestih mesecih določila podrobnejšo vsebino poročila); razkritje identitete kreditodajalcev (v SISBON-u bo razvidno, pri katerih kreditodajalcih ima posameznik sklenjene kreditne posle); vzpostavitev registra ESG (Banka Slovenije bo v šestih mesecih sprejela podzakonski akt o vsebini podatkov, načinu poročanja in uporabi registra, najpozneje v dvanajstih mesecih pa bo omogočila uporabo registra, na operativni ravni predstavniki bank prek ZBS že aktivno sodelujejo z Banko Slovenije in so vpeti v postopek vzpostavitve ESG registra).

Pričakujemo, da se banke podrobno seznanim z zahtevami novega ZCKR-1 ter pravočasno zagotovite popolno skladnost svojih procesov, sistemov in poročanja z zakonskimi obveznostmi. Zakon prinaša pomembne spremembe, zato je pravočasna priprava ključna za nemoteno izvajanje vseh zahtev.

➤ *Zakon o bančništvu (ZBan-4)*

V zakonodajnem postopku je predlog novega Zakona o bančništvu (ZBan-4), ki zlasti prenaša zahteve Direktive 2024/1619/EU (CRD6). Slednja določa nekatere nove zahteve (npr. ocenjevanje primernosti nosilcev ključnih funkcij, tveganja ESG, bonitetni nadzor podružnic iz tretjih držav) ter na več področjih harmonizira zahteve, ki jih danes sicer že ureja ZBan-3 (npr. kvalificirane naložbe, dovoljenje za združitev ali delitev, dovoljenje za ustanovitev podružnice iz tretje države). Nekatere pomembnejše novosti so:

1. Ocenjevanje primernosti nosilcev ključnih funkcij: V skladu s predlogom zakona oceno primernosti nosilcev ključnih funkcij naredi banka in jo v petih dneh pošlje Banki Slovenije. Strožja ureditev velja za nosilce ključnih funkcij velikih institucij, za katere naknadno oceno primernosti naredi tudi Banka Slovenije. Banke morajo primernost obstoječih nosilcev ključnih funkcij oceniti v šestih mesecih po uveljavitvi zakona.
2. Pridobitev ali odsvojitve pomembnega deleža: CRD6 harmonizira pravila glede ocenjevanja ustreznosti pridobitev ali odsvojitve pomembnih deležev (v ZBan-3 t. i. kvalificirane naložbe). Ključna sprememba se nanaša na (poenoteno) opredelitev, kaj šteje kot pomembni delež in postopkovna pravila (primerljiva kvalificiranim deležem), medtem ko merila za oceno ustreznosti ostajajo smiselno enaka.
3. Združitev in delitev: Predlog zakona sledi zahtevam CRD6, namen katerih je čim bolj poenotiti merila in postopek ocenjevanja združitve in delitev na ravni EU ter določiti pravila glede sodelovanja pristojnih organov držav članic v primeru čezmejnih združitve in delitev.
4. Tveganja ESG: Predlog zakona vključuje (poenoteno) definicijo tveganj ESG, jih izrecno določa kot sestavni del zahtev notranjega upravljanja ter opredeljuje nekatere osnovne zahteve in izhodišča glede njihovega upravljanja.
5. Pomembni prenosi sredstev ali obveznosti: Predlog zakona določa obveznost banke (predhodno) obvestiti Banko Slovenije o nameravanem poslu, ki predstavlja vsaj 10 odstotkov oziroma znotraj skupine 15 odstotkov skupnih sredstev ali obveznosti subjekta.
6. Bonitetni nadzor podružnic iz tretjih držav: Poleg harmonizacije zahtev za pridobitev dovoljenja za ustanovitev podružnice so po novem določene tudi kapitalske, likvidnostne, upravljaljske in druge bonitetne zahteve, ki jih bodo morale izpolnjevati tudi podružnice iz

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

tretjih držav. Pri izvajanju nadzora nad podružnicami iz tretjih držav predlog zakona določa tudi nova nadzorniška pooblastila Banke Slovenije.

7. Periodične denarne kazni in administrativne sankcije: Predlog zakona na novo ureja možnost t. i. periodičnih denarnih kazni, s katerimi Banka Slovenije pravni ali fizični osebi naloži plačilo dnevnega zneska za vsak dan, ko ugotovljena kršitev po poteku roka za odpravo te kršitve ni odpravljena. Periodična denarna kazen šteje kot izvršilni ukrep in se lahko naloži neodvisno od administrativne sankcije ali kumulativno z njo. Glede sankcij predlog zakona za kršitve pravnih oseb namesto prekrškov uvaja nov sistem administrativnega sankcioniranja, ki tako za subjekte nadzora kot Banko Slovenije prinaša več fleksibilnosti, tudi pri upoštevanju načela sorazmernosti.

Glede novih zahtev CRD6 je na ravni EU predvidena izdaja več smernic, izvedbenih in regulativnih tehničnih standardov. Temu sledi tudi predlog ZBan-4, ki na več mestih določa podlago za podzakonske akte, ki jih bo Banka Slovenije izdala v šestih mesecih po uveljavitvi zakona.

Spremembe na področju poročanja in razkritij

V letu 2026 se za EBA poročevalski okvir v celoti uveljavlja spremenjena podatkovna arhitektura (DPM 2.0), in sicer za področje reševanja zaradi celovite prenove poročanja že za december 2025, za nadzorniško poročanje pa za prvo četrtno leto 2026. Za drugo četrtno leto 2026 se s podrobnejšim prikazom sestavin kazalnika poslovanja dopolnjuje poročanje za operativno tveganje. Obsežnejše spremembe na področju nadzorniškega poročanja so predvidene v letu 2027. Poleg sprememb, ki se nanašajo na preostale zahteve iz CRR3 (tržno tveganje, tveganje ESG, operativne izgube ...), v naslednjem letu pričakujemo tudi spremembe pri poročanju finančnih podatkov in na področju likvidnosti. Posvetovalni dokument pričakujemo v prvi polovici 2026. Vsebinskim spremembam na področju poročanja sledijo tudi zahteve glede razkritij. Pri pripravi navedenih sprememb je velika pozornost namenjena racionalizaciji zahtev, večji proporcionalnosti in medsebojnemu usklajevanju poročevalskih zahtev in zahtev po razkritjih.

V tem letu se tudi nadaljujejo aktivnosti glede objave razkritij na spletni strani EBA (t. i. Pillar 3 Data Hub). Proces vključevanja razkritij, ki jih pripravljate velike in druge banke, poteka postopno prek neposrednega dialoga med EBA in bankami. V kratkem namerava EBA objaviti tudi dokument v zvezi z nekaterimi odprtimi vprašanji pri vključitvi malih in nekompleksnih bank.

Prenova statističnega poročanja bank

Na ravni ESCB se tudi v letu 2026 nadaljuje raziskovalna faza projekta prenove statističnega poročanja bank (Integrated Reporting Framework – IReF), katerega cilj je integracija statističnih podatkovnih zahtev v enoten okvir. Njen namen je harmonizacija statističnega poročanja v evrskem območju, zmanjšanje poročevalskih obremenitev bank in izboljšanje kakovosti podatkov. Odločitev o nadaljnjih korakih projekta in njegovem prehodu v izvedbeno fazo je predvidena v prvem polletju 2026. V Banki Slovenije na tem področju izvajamo aktivnosti za pripravo prehoda na nov način poročanja, ki bi tako za poročevalce kot za uporabnike dolgoročno pomenil razbremenitev.

Migracija na ECMS

V letu 2025 je bil z namenom centralizacije tehnološke podpore in poenotenja procesov upravljanja kolaterala za operacije denarne politike v Evrosistemu vzpostavljen sistem ECMS (Eurosystem Collateral Management System). Banke in hranilnice ste izkazale visoko raven sodelovanja ter uspešno izvedle vsa testiranja in potrdile pripravljenost na prehod v produkcijo 16. junija 2025.

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Po prehodu v produkcijo ECMS deluje stabilno, v skladu z urnikom in brez večjih odstopanj. V drugi polovici 2025 sta bili izvedeni dve nadgradnji: julijska za nujne popravke ter novembrska, ki je prinesla spremembe formata identifikatorjev bančnih posojil in nadgradnjo sporočil o korporacijskih dogodkih. V letu 2026 sta predvideni dve redni nadgradnji, skladno z urnikom nadgradenj storitev TARGET, in sicer v juniju in novembru. O vseh spremembah vas bomo pravočasno obvestili.

Priprave na digitalni evro

Konec oktobra 2025 smo v Evrosistemu zaključili pripravljalno fazo projekta Digitalni evro, ki je postavila temelje za izdajo digitalnega evra. Glavni dosežki te faze so (i) priprava osnutka tehničnega pravilnika plačilne sheme, ki bo za ponudnike plačilnih storitev pomemben z vidika aktivnosti za distribucijo digitalnega evra, (ii) izbira evropskih podjetij, ki bodo razvijala del končne rešitve digitalnega evra, (iii) uspešno izvedeni eksperimenti – tehnične in uporabniške analize ter (iv) delo na metodologiji za limite imetij digitalnega evra in plačilih z digitalnim evrom brez spletne povezave.

Svet Evropske centralne banke je ob tem konec oktobra 2025 potrdil začetek naslednje faze projekta Digitalni evro, katere cilj je tehnična pripravljenost na možnost izdaje digitalnega evra po sprejetju pravne podlage za digitalni evro. Ključne aktivnosti naslednje faze zajemajo izvedbo pilota uporabe digitalnega evra, sodelovanje s tržnimi deležniki ter podporo zakonodajnemu postopku. Januarja 2026 so potekale informativne delavnice Evrosistema, po katerih bo na spletnih straneh ECB objavljen poziv k prijavi v pilot digitalnega evra. V pilotu bomo sodelovali zaposleni in trgovci (kavarne, restavracije) v centralnih bankah Evrosistema kot uporabniki rešitve ter izbrani ponudniki plačilnih storitev. Končen izbor slednjih bo znan do konca prve polovice 2026, pilot pa se bo predvidoma začel v letu 2027. O napredku pri pripravi na izvedbo pilota in razpisih za prijavo bomo v Banki Slovenije slovenski bančni sektor redno obveščali tudi v prihodnje. Če bo pravna podlaga sprejeta v letu 2026, se pričakuje, da bo Evrosistem na odločitev o izdaji digitalnega evra pripravljen v letu 2029.

Nova DLT infrastruktura Evrosistema za poravnavo v centralnobančnem denarju

V Evrosistemu se intenzivno posvečamo uvajanju novih tehnologij na področju poravnave finančnih transakcij, pri čemer sta v ospredju zanimanja tokenizacija in tehnologija razpršene evidence (DLT). V letu 2024 je bil izveden eksperimentalni projekt, v okviru katerega je bila preizkušena zanesljiva in varna poravnava denarnega dela poslov s finančnimi instrumenti v centralnobančnem denarju na inovativnih tehnologijah, kot je DLT. Med sodelujočimi je bila tudi Republika Slovenija, ki je kot prva članica Evropske unije izdala obveznico na DLT.

Zaradi velikega zanimanja na finančnih trgih smo se v Evrosistemu v letu 2025 odločili za nadaljevanje aktivnosti in začeli delati na dveh med seboj tesno povezanih projektih: [Pontes](#), ki predstavlja kratkoročno rešitev, in [Appia](#), ki je usmerjen v dolgoročni razvoj. V okviru projekta Pontes bo septembra 2026 vzpostavljena infrastruktura DLT, ki bo delovala kot most med licenciranimi tržnimi platformami DLT, na katerih se bo izvajala poravnava vrednostnega dela poslov s finančnimi instrumenti, in sistemom TARGET, kjer se bo v centralnobančnem denarju izvajala poravnava denarnega dela teh poslov. V okviru projekta Appia pa v sodelovanju s tržnimi udeleženci in javnimi subjekti pripravljamo dolgoročno rešitev, katere cilj je ohraniti vlogo centralnobančnega denarja kot najbolj varne in likvidne oblike premoženja tudi pri uporabi novih tehnologij in s tem hkrati preprečiti fragmentacijo na kapitalskih trgih, ki bi lahko nastopila v primeru odsotnosti jasne in dolgoročne vizije na tem področju.

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Aktivnosti na področju dostopa do osnovnih bančnih storitev

V Sloveniji se ob pospešeni digitalizaciji in krepitvi elektronskih načinov plačil bančna infrastruktura v zadnjih petnajstih letih krči. Tako smo imeli v letih po uvedbi evra v Sloveniji največ 1.845 bankomatov in 700 poslovalnic bank, konec leta 2024 pa smo imeli še slabih 1.400 bankomatov in 337 poslovalnic bank. Gre sicer za poslovno odločitev posameznih bank, ki svoje odločitve sprejemate v kontekstu digitalizacije storitev in stroškov poslovanja, ki imajo za posledico pogosto tudi umik bankomatov in zapiranje poslovalnic.

V Banki Slovenije se zavedamo težav, ki jih umik bankomatov in zapiranje poslovalnic prinaša, predvsem za lokalno prebivalstvo, ki s tem izgublja fizični dostop do osnovnih bančnih storitev. Prav tako spremljamo dogajanje na zakonodajnem področju v Sloveniji in pripravo pravnih podlag na ravni EU.

Med drugim smo v skladu s strategijo Evrosistema o gotovini, sprejeto leta 2020, v letu 2025 nadaljevali aktivnosti za zaščito statusa gotovine kot zakonitega plačilnega sredstva. Za banke kot ključne deležnike v gotovinskem ciklu je treba ponoviti zlasti krepitev zavezanosti Evrosistema k ohranjanju bančne infrastrukture, ki bo prebivalstvu še naprej omogočalo širok dostop do gotovinskih in drugih storitev in s tem svobodno izbiro načina plačevanja.

V tej luči sta Evropski parlament in Svet Evropske unije nadaljevala obravnavo predloga Uredbe o eurobankovcih in eurokovancih kot zakonitem plačilnem sredstvu. S sprejemom uredbe bodo države članice obvezane, da na svojem celotnem ozemlju zagotovijo zadosten in učinkovit dostop do gotovine v vseh svojih regijah ter spoštujejo načelo obveznega sprejemanja gotovinskih plačil s strani vseh poslovnih subjektov. Na podlagi nadaljnjih nacionalnih predpisov bodo nato pristojne državne institucije skrbale za nadzor nad izvajanjem uredbe ter predlagale ukrepe za razrešitev morebitnih odstopanj od določil uredbe oziroma nacionalnih izvedbenih aktov. Konec leta 2025 je bil na ravni Sveta Evropske unije dosežen usklajen predlog besedila omenjene uredbe (na voljo na [povezavi](#)), ki bo podlaga za nadaljnja pogajanja z Evropskim parlamentom (in Evropsko komisijo) v letu 2026. Sprejema uredbe ni pričakovati pred koncem leta 2026.

Vzporedno je bil konec lanskega leta na podlagi potrditve v Državnem zboru RS v Ustavo RS, z namenom zaščite gotovine kot plačilnega sredstva v Sloveniji in na splošno, da se prebivalstvu omogoči svobodna izbira načina plačevanja, v njenem tretjem poglavju dodan 74.a člen, na podlagi katerega ima vsakdo v skladu z zakonom pravico do uporabe gotovine pri bančnem poslovanju in drugih oblikah pravnega prometa. Novi člen Ustave RS, vključno z gradivom Ustavne komisije, ki je ta predlog obravnavala, in mnenjem ECB je na voljo na [povezavi](#).

V zvezi z dopolnjeno Ustavo RS in nastajajočo evropsko pravno podlago v Banki Slovenije, v sodelovanju z Ministrstvom za finance, pripravljamo zakonodajna izhodišča, vezana na zagotavljanje dostopnosti do gotovine in njenega sprejemanja na prodajnih mestih v Sloveniji. Prav tako so se za pripravo in sprejem ustreznih zavezujočih predpisov s področja dostopnosti in sprejemanja gotovine odločili tudi v nekaterih drugih državah evrskega območja.

Glede na zgoraj izpostavljene aktivnosti na evropski ravni in v Sloveniji ter ob dejstvu, da se dostop do gotovinskih in drugih osnovnih bančnih storitev v Sloveniji še naprej krči, pričakujemo, da banke med drugim ohranite obstoječo infrastrukturo in dostop do osnovnih bančnih storitev skozi celoten delovni čas bančnih poslovalnic.

Prav tako se v Banki Slovenije že povezujemo z drugimi državnimi institucijami, pristojnimi za ta področja, da skupaj naslovimo omenjeno problematiko.

* * * * *

Če na kratko povzamemo, kljub pričakovanemu gospodarskemu okrevanju bodo tveganja v tem letu še naprej izhajala iz zunanjetrgovinskega in geopolitičnega okolja ter domačih strukturnih omejitev. V teh okoliščinah se bomo o ustrezni naravnosti denarne politike v evrskem območju še naprej odločali na podlagi podatkov in na vsaki seji posebej.

V bankah bo podrobno spremljanje teh tveganj še posebej pomembno, hkrati pa bodo ključni vaše preudarno ravnanje pri posojilni in naložbeni aktivnosti, krepitev odpornosti bančnega sistema in ohranjanje zadostnega prostora za prožen odziv. Za doseganje tega pričakujemo tudi preudarnost pri razporejanju dobičkov.

V tej luči so vse bolj pomembna tudi tveganja, ki izhajajo iz kibernetškega okolja. Zaščita potrošnikov pred zlorabami namreč postaja vse kompleksnejša. V Banki Slovenije tako pričakujemo, da bomo vsi deležniki finančnega sistema še aktivneje pristopili k finančnemu opismenjevanju potrošnikov in s tem prispevali k njihovi preventivni naravnosti in manjši občutljivosti na zlorabe.

Ključno pa bo tudi vaše ravnanje na področju dostopa do osnovnih bančnih storitev. V zadnjem obdobju namreč zaznavamo pospešeno zapiranje nekaterih poslovalnic in zmanjševanje števila bankomatov. V Banki Slovenije bomo še naprej stremeli k zagotavljanju osnovne bančne infrastrukture, ki prebivalstvu omogoča širok dostop do osnovnih bančnih storitev in svobodno izbiro načina plačevanja.

V okviru Projekta digitalni evro se bo ob pogoju sprejetja pravne podlage za digitalni evro v naslednji fazi pripravila izvedba pilota uporabe digitalnega evra, ki je sicer predviden za leto 2027.

Verjamemo, da bomo skupaj z odgovornim pristopom in prilagodljivostjo tudi v prihodnje prispevali k nadaljevanju trajnostnega razvoja finančnega sektorja ter podpirali gospodarsko rast in dvig življenjskega standarda. Želimo vam uspešno leto in vas lepo pozdravljamo.

S spoštovanjem,

Primož Dolenc
namestnik predsednika
Sveta Banke Slovenije

V vednost:

- mag. Stanislava Zdravec Capriolo, direktorica Združenja bank Slovenije